

LIDER ROKU 2017

W OCHRONIE ZDROWIA

ZDROWIE
PUBLICZNE

Europejskie standardy

Rozmowa z **prof. Markiem Brzosko**, prezesem Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego, konsultantem krajowym w dziedzinie reumatologii

Czy zawsze chciał pan być lekarzem?

Nie, dopiero w ostatniej klasie liceum zdecydowałem, żeby zdawać na medycynę. Wcześniej chciałem być prawnikiem.

Żałuje pan, że nie został prawnikiem?

Nie, nie żałuję. Jestem zadowolony z tego, kim jestem. Czyli przede wszystkim lekarzem, lekarzem reumatologiem.

Ale wcześniej był pan internistą...

Tak, najpierw zrobiłem specjalizację z interny i moim zdaniem właśnie przez internę powinna prowadzić droga do reumatologii.

Nawet oddział, którym pan kieruje, w nazwie ma: reumatologiczno-internistyczny.

Zgadza się, i ostatnio dodaliśmy do tego geriatrię.

Przecież choroby reumatyczne, mimo że trwają do późnego wieku, wcale nie dotyczą wyłącznie ludzi starszych.

To prawda, choroby reumatyczne rozpoczynają się w młodym wieku i trwają do późnej starości. Ale granica późnego wieku znacznie się przesunęła. »

foto: Cezary Aszkietowicz / Agencja Gazeta (2x)

» I dawniej pacjentom ze schorzeniami reumatycznymi niewiele można było pomóc.

Tak, od kilkunastu lat śmiało możemy powiedzieć, że potrafimy zrobić dla osób z chorobami zapalnymi stawów znacznie więcej niż wcześniej.

Dlaczego dopiero od niedawna?

Pojawiły się leki biologiczne, które są skuteczne w leczeniu wielu chorób reumatycznych. Obecnie możemy włączyć do leczenia preparaty, dzięki którym uzyskujemy remisję choroby.

Jednak pacjenci boją się leczenia biologicznego, a lekarze?

Po pierwsze, chciałbym powiedzieć, że nazwa tych leków jest dość nieszczęśliwa i budzi skojarzenia z leczeniem preparatami biologicznymi, których podawanie niesie ze sobą spore ryzyko. Z całą odpowiedzialnością mogę stwierdzić, że terapia lekami biologicznymi nie jest wcale mniej bezpieczna niż innymi. W zasadzie każde leczenie wiąże się z jakimiś skutkami niepożądanymi. Ważne, że dzięki leczeniu biologicznemu, choć nie następuje całkowite wyleczenie, to dochodzi do zahamowania choroby, z którą pacjent może żyć w pełnym komforcie do późnej starości.

W dużej mierze dzięki pana staraniom pacjenci z chorobami reumatycznymi w Polsce uzyskali dostęp do leczenia biologicznego. Z chwilą objęcia stanowiska konsultanta krajowego w reumatologii, w maju 2016 r., podjął pan trud uzyskania programów leczenia biologicznego dla pacjentów ze schorzeniami reumatycznymi, uwieńczony sukcesem w marcu 2017 r.

Chciałbym podkreślić, że nie jest to jedynie moja zasługa. Oczywiście dostęp do leczenia biologicznego w ramach programów lekowych choroby mają już od ponad 10 lat, ale programy lekowe nie były dopasowane do praktyki lekarskiej. Były

bardzo niespójne i w wielu punktach niekorzystne dla samych chorych. Nad uzyskaniem programów zdrowotnych leczenia biologicznego chorób reumatycznych pracował zespół reumatologów z zarządu głównego Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego. Najaktywniej nad zmianą programu biologicznego pracowali, w kolejności alfabetycznej: dr Bogdan Batko, dr Marcin Stajszyk, prof. Piotr Wiland oraz dr hab. Zbigniew Żuber. Bez współpracy kolegów program leczenia biologicznego nie uległby takim zmianom. Na przygotowanie programów i negocjacje z Ministerstwem Zdrowia poświęciliśmy wiele miesięcy i ciągle jeszcze nad nimi pracujemy. Chcę także podkreślić, że samo Ministerstwo Zdrowia było bardzo otwarte na współpracę z lekarzami i chorymi. Dlatego nowe zapisy programów można traktować jako nasz wspólny sukces.

Proszę przybliżyć czytelnikom „Menedżera Zdrowia”, na czym polegają te programy.

Nowe programy leczenia chorób reumatycznych wdramy w Polsce od marca 2017 r. Pozwalają one na skrócenie drogi pacjenta do nowoczesnego leczenia. W praktyce oznacza to, że w ciągu zaledwie pół roku pacjent jest kwalifikowany do terapii biologicznej, która może trwać półtora roku. W razie braku remisji terapia – po przerwie – może być kontynuowana. W wielu przypadkach pacjenci z szybkim nawrotem choroby mogą być leczeni nawet przez czas nieograniczony. W ten sposób programy leczenia biologicznego chorób reumatycznych przybliżyły nas do standardów obowiązujących w Europie i na świecie.

Jedynie przybliżyły?

Tak, bo nie jest to jeszcze to, o co nam chodzi. Musimy sobie jednak zdawać sprawę, że leczenie biologiczne jest kosztowne i nie jesteśmy na razie w stanie osiągnąć takiego poziomu dostępności jak bogate kraje Europy Zachodniej. Mamy

nadzieję, że w miarę zwiększania funduszy na ochronę zdrowia w budżecie państwa te możliwości będą większe. Idealem byłoby, aby leki biologiczne były dostępne w lecznictwie otwartym, ale dopóki nie zapadnie taka decyzja w odniesieniu do dużej liczby drogich leków, nie tylko z dziedziny reumatologii, trzeba ulepszać system, który istnieje. Obecnie został wprowadzony bardzo uproszczony system rejestracji chorych w programach lekowych. Staramy się także o wprowadzenie zmian w programie leczenia ziarniniakowatości i mikroskopowego zapalenia naczyń.

Co jest główną barierą na drodze do osiągnięcia w pełni standardów leczenia chorób reumatycznych?

Pieniądze!

Problem ten już wkrótce może zostać rozwiązany dzięki coraz większej liczbie pojawiających się leków biologicznych.

Na to liczymy! Terapia biologiczna chorób reumatycznych na początku jej wprowadzenia kosztowała ok. 70 tys. zł rocznie, a obecnie lekami biologicznymi ten sam efekt możemy uzyskać za sumę znacznie niższą – ok. 20 tys. zł.

Czy jako konsultant krajowy w dziedzinie reumatologii jest pan zadowolony z dostępu pacjentów w Polsce do lekarzy reumatologów?

Byłoby idealnie, gdybyśmy mogli dojść do takiego stanu, że jedna poradnia reumatologiczna przypadłaby na powiat. W Polsce mamy ok. 1200 lekarzy reumatologów, którzy pracują głównie w dużych ośrodkach miejskich. Ponadto reumatologia się starzeje, a młodzi lekarze nie chcą wybierać tej specjalizacji.

Pan ją wybrał i nie żałuje pan tej decyzji – mimo skierowania pierwszych kroków ku internie.

Tak, od 17 lat kieruję Kliniką Reumatologii, Chorób Wewnętrznych i Geriatrii Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie.

W tym czasie udało mi się wykształcić wielu lekarzy reumatologów i – co najważniejsze – stworzyć zespół oddanych pacjentom specjalistów, którzy potrafią skutecznie ich leczyć. Wkrótce w mojej klinice zakończy się pierwsza habilitacja. Klinika dysponuje także nowoczesnym laboratorium, które wykonuje pełną diagnostykę serologiczną niezbędną w rozpoznawaniu układowych chorób tkanki łącznej.

A co jest pana największym sukcesem?

W 2010 r. zostałem profesorem. Uznałem to za dowód, że droga, którą obrałem 40 lat temu, była właściwa. To, że wszystkie dzieci skończyły studia, a dwoje jest już lekarzami.

Co chciałby pan jeszcze w życiu zrobić?

Chciałbym więcej przebywać w swoim domu na wsi z żoną, dziećmi oraz wnukiem. Chciałbym też móc częściej chodzić na spacerzy z moim psem rasy alaskan malamute i pograć w brydża. ■

Rozmawiała Alicja Kostecka

prof. MAREK BRZOSKO

KIEROWNIK KLINIKI REUMATOLOGII, CHORÓB WEWNĘTRZNYCH I GERIATRII SAMODZIELNEGO PUBLICZNEGO SZPITALA KLINICZNEGO NR 1 IM. PROF. TADEUSZA SOKOŁOWSKIEGO POMORSKIEGO UNIwersYTETU MEDYCZNEGO W SZCZECINIE, PREZES POLSKIEGO TOWARZYSTWA REUMATOLOGICZNEGO, SPECJALISTA CHORÓB WEWNĘTRZNYCH I REUMATOLOGII

Główne zainteresowania naukowe: epidemiologia chorób reumatycznych, diagnostyka powiktań ze strony układu krążenia w chorobach układowych tkanki łącznej i zapaleniu naczyń. Jest współautorem 668 doniesień zjazdowych, artykułów w czasopismach recenzowanych oraz rozdziałów w książkach.